

Asteroid Hyalosiste Sistemik Ve Okuler Patolojilerin İncelenmesi*

Esin FERKİN¹, Levent EMİROĞLU², Übeyt İNAN²,
İlker BİÇER², S.Sami İLKER³

ÖZET

Asteroid hyalosis (AH) kalsiyum ve fosfolipid içeren yapıların vitreus fibrillerine asılı olduğu, genellikle tek taraflı ve asemptomatik bir dejeneratif tablodur. Bu çalışmada AH prevalansı, AH ile birlikte olan oküler ve sistemik patolojilerin araştırılması ve tablonun demografik özelliklerinin vurgulanması amaçlandı. Polikliniğimizde AH tespit edilen hastaların görme keskinlikleri, refraksiyonları ve fundus muayenesi özelliklerini not edildi. Hastaların kanda şeker, total kolesterol, triglicerid, HDL ve LDL kolesterol, ürik asit, kalsiyum ve fosfor düzeyleri yaşı uyumlu bir kontrol grubunun verileriyle karşılaştırıldı. Ortalama yaşı 60.23 ± 12.0 olan 16 hastanın 22 gözünde AH belirlendi. AH erkek hastalarda 1.3 kat oranda fazla izlendi. En sık eşlik eden sistemik hastalıklar hipertansiyon (% 35) ve diabeti (% 25). Yalnızca 3 olgu (% 19) göz önünde yüzen cisimlerden yakınarak başvurmuştu. Refraksiyon (13/12) % 59 gözde hipermetropikti. Yapılan biyokimyasal tetkikler kontrol grubuya anlamlı fark göstermedi (p>0.05). Sonuç olarak AH rutin muayene sırasında genellikle tesadüfen saptanmaktadır. Bu çalışmada AH'in diabetle ilişkili olabileceği, ancak hipercolesterolemii, hiperürisemi ve hiperkalsemiyle ilişkili olmadığı görülmüştür. Hastaların çoğunu asemptomatik olduğu bu tablo seyrek olarak fundus muyanesini engellemekte ve görmeyi azaltmaktadır.

ANAHTAR KELİMELER : Asteroid hyalosis, sistemik hastalık, diabetes mellitus

SUMMARY

Asteroid hyalosis (AH) is a usually asymptomatic and unilateral degenerative condition in which bodies consisting of calcium and phospholipid are suspended in the vitreous fibrils. The aim of this study is to detect the prevalence and the coexisting ocular and systemic pathologies associated with AH and to emphasise its demographic properties. Visual acuity, refraction and fundus examination characteristics were noted of patients in whom AH was diagnosed in our clinic. Patients' blood glucose, total cholesterol, uric acid, calcium and phosphorus values were compared with an age matched control group. AH was diagnosed in 22 eyes of 16 patients aged 60.23 ± 12.0 . AH prevalence was determined as % 0.11. Unilaterality ratio was % 63, and right-left distribution was equal. AH was seen 1.3 times more in the male patients. The most frequent accompanying systemic diseases were hypertension (% 35) and diabetes (% 25). Only 3 (% 19) patients had presented with flying objects in front of eyes. Refraction was hyperopic in % 59 of eyes (13/22). The biochemical examination values did not differ significantly from the control group (p> 0.05). As a conclusion AH is usually detected accidentally during routine examination. In this study it is seen that AH might be related to diabetes but not with hypercholesterolemia, hyperurisemia and hypercalcemia. This condition in which most patients are asymptomatic rarely affects fundus examination and rarely decreases visual acuity. **Ret-vit 1998; 6: 103-108**

KEY WORDS: Asteroid hyalosis, systemic disease, diabetes mellitus.

* 17-20 Eylül 1997 tarihlerinde İstanbul'da yapılan XXXI. Ulusal Oftalmoloji Kongresinde sunulmuştur.

1 Yrd. Doç. Dr. Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı-MANİSA

2 Arş. Gör. Dr. Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı-MANİSA

3 Doç. Dr. Celal Eayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı-MANİSA

Asteroid hyalosis (AH) oftalmoskopik olarak vitreusta kalsiyum fosfolipid içeren yüzen parlak cisimciklerle karakterize dejeneratif bir hastalıktır(1-3). Daha çok 60 yaş üzerinde unilateral olarak görülmektedir(4). Bu tablonun prevalansı ve sistemik hastalıklarla ilişkisi konusunda günümüze degen değişik görüşler bildirilmiştir. AH'in diabet, arteriyel hipertansiyon, arteriosklerotik damar hastalığı, gut hastalığı, hipercolesterolemİ ve hipokalsemiyle (5-7) beraber ve hipermetrop bireylerde (5) daha sık görüldüğü iddia edilmekte beraber hiçbir sistemik ve okuler patolojinin sürekli olarak AH ile birlilikte belirlenmemiştir(5). Bu çalışmanın amacı polikliniğimizde muayene olan hastalarda AH prevalansını belirlemek, tablonun sistemik hastalıklarla ve okuler patolojilerle ilişkisini araştırmak ve demografik özelliklerini vurgulamaktır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Ocak 1995 - Mayıs 1997 tarihleri arasında polikliniğimize başvuran olgulardan AH tespit edilenler çalışma kapsamına alındı. Bu olguların yaşı, cinsiyeti, sistemik hastalıkları ve önceki göz hastalıkları kayıt edildi. Anamnezden göz önünde hareket eden cisimler tanımlayıp tanımlamadığı, tanımlıyorsa süresi öğrenildi. Olguların tashihli görme keskinlikleri kayıt edildi. Biyomikroskopik muayenede izlenen patolojik özellikler not edildi. Göz içi basıncı aplanasyon tonometresi ile ölçüldü. Pupilla dilatasyonundan sonra fundus muayenesi direkt ve endirekt oftalmoskopla yapıldı. Asteroid cisimlerin yoğunluğu, eşlik eden diğer vitreoretinal patolojiler ve varsa posterior vitreus dekolmanı (PWD) kayıt edildi.

Olgularda kanda açlık şekeri, ürik asit, total kolesterol, trikliserid, yüksek dansiteli (HDL) kolesterol, düşük dansiteli (LDL) kolesterol, ürik asit, kalsiyum, fosfor düzeyleri ölçüldü. Aynı biyokimyasal değerler yaş

grubu uyumlu kontrol grubu ($n = 25$) ile karşılaştırıldı. Biyokimyasal verilerin kontrol grubuya karşılaştırması için t testi kullanıldı.

BULGULAR

Muayene edilen 14503 hastanın 16'sında (% 0.11) AH belirlendi AH tespit edilmiş 16 olgunun 7'si kadın, 9'u erkek, yaş ortalamaları 60.23 ± 12.0 (34-84) idi. Asteroid cisimler 6 olguda bilateral, 10 olguda (% 63) unilateraldi (5 sağ göz, 5 sol göz). Asteroid cisimlerin 2 (% 9) gözde görmeyi azaltlığı, 3 gözde (% 14) detaylı fundus muayenesini engellediği belirlendi. 7 gözde (% 32) PVD tesbit edildi. Bir gözde background diabetik retinopatiyle uyumlu bulgular izlendi.

Olguların 4'ünde (% 25) tip 2 diabetes mellitus, 6'sında (% 38) hipertansiyon, 2'sinde (% 13) kronik bronşit, 3'ünde (19) arteriosklerotik kalp hastalığı, 2'sinde (% 13) osteroporoz, 1'inde (% 6) meme kanseri, 1'inde (% 6) epilepsi mevcuttu.

Olgulardan yalnızca 3'ü (% 19) göz önünde hareket eden cisimlerden yakınlara başvurmuştu. Diğer başvuru sebepleri sırasıyla gözlük kontrolü (6 olgu), gözlerde sulanma (4 olgu) idi. Özellikle sorgulandığında 7 olgu daha AH ile ilgili olabilecek yüzen cisimler tanımladı. Hastaların asteroid cisimleri fark etme süreleri 2 ay ile 20 yıl arasında değişiyordu.

Tashihli görme keskinliği 0.4 ile tam arasında değişiyordu. Refraksiyon muayenesinde 13 gözde hipermetropi (% 59) (+0.25 – +1.50), 8 gözde miyopik refraksiyon (-0.75 - -2.50), pterium (1 olgu), trikiazis (1 olgu), diabetik retinopati (1 olgu). Göz içi basıncı tüm gözlerde normal sınırlarda olmakla beraber 2 gözde papilla glokomatöz özellikler gösterdiginden glokom şüphesi mevcuttu.

AH grubunda açlık kan şekeri düzeyi 106 ± 35 mg/dl, total kolesterol düzeyi 231 ± 68 mg/

dl, trigliserid düzeyi 154 ± 143 mg/dl, ürik asit 4.71 ± 2.4 mg/dl, kalsiyum düzeyi 9.3 ± 0.4 mg/dl, fosfor düzeyi 3.6 ± 0.5 mg/dl olarak bulundu. Bu biyokimyasal veriler AH grubuya yaş ortalaması açısından istatiksel farklılık göstermeyen (ortalama yaşı 55 ± 10) 25 kişilik kontrol grubunun biyokimyasal verileriyle karşılaştırıldı. İki grup arasında biyokimyasal veriler açısından istatiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmedi ($p>0.05$) (Tablo 1). Ürik asit düzeyi AH grubunda 2 olguda (% 12.5), kontrol grubunda ise 3 olguda (% 12) normalin üzerinde bulundu.

TARTIŞMA

AH vitreusta küçük kalsiyum ve fosfolipid komplekslerinin yaygın veya lokalize olarak asılı olduğu, genellikle unilateral ve benign bir tablodur (2,4,8). AH ilginç ve bazen de dramatik olabilen görüntülarıyla uzun yıllardır oftalmologların ilgisini çekmiştir. İlk kez 1894'de Benson (9) tarafından "berrak bir gecede yıldızlara" benzetilerek "asteroid hyalitis" adıyla tanımlanmıştır. Ancak daha sonra Luxenberg ve Sime(10) tabloya inflamasyon eşlik etmediğini söyleyerek "asteroid hyalosis" terimini kullanmıştır. Yirminci yüzyıl başlarında AH'in sifiliz, tüberküloz, nefritis, arterioskleroz ve diabetle ilişkili olduğu düşünürken daha sonraki yıllarda yalnızca diabet ve hipercolesterolemile ilişkisi olduğu öne sürülmüştür (4,6). Son yıllarda gut hastalığı ve AH arasında bir ilişki olduğu da iddia edilmiştir (6,11).

AH'in prevalansı konusu ise daha da tartışımalıdır. Safir'in (6) tespitine göre değişik yazarların belirlediği prevalans en ucarda 12 kat fark (% 0.042-0.50) göstermektedir. Feist (4) AH prevalansını % 0.5 - % 0.9, Safir (6) % 0.16, Bergen (5) % 0.83, Allison (2) % 0.5 olarak bildirmiştir. Çalışmamızda ise prevalans % 0.11 olarak belirlenmiştir.

AH'in genelde erkeklerde kadınlara oranla 2-3 kat fazla görülebileceği iddia edilmiş, bu oranı Safir (6) 1.45, Bergen (5) 0.9 olarak bildirmiştir. Çalışmamızda ise AH erkeklerde 1.3 kat fazla görülmüştür. AH çoğu kez unilateral ve sol gözde daha fazla bildirilmiştir (6). Unilateralite oranını Bergen (5) % 81, Safir (6) % 89, Wasano (12) % 82 olarak bulmuştur; çalışmamızda bu oran % 63'dür. Unilateral olanlarda sol göz Safir'e (6) göre % 59, Bergen'e (5) göre % 51'dir; olgularımızda ise % 50 idi. AH'in unilateral oluşunu Topilow (3) vitreus pH ve kalsiyum konsantrasyonlarında farklılıklara bağlamıştır.

AH'in bir yaşılılık tablosu olduğu ve nadiren 50 yaş altında görüldüğü bildirilmektedir (5,6). Bergen (5) ortalama yaşı 70 olarak bildirirken, yaş aralığını Safir (6) 50-76, Allison (2) 60-65 olarak bildirmiştir. Bizim olgularımızın yaş ortalaması 60 olmakla beraber biri 34 yaşındaki olmak üzere 5 hastanın (% 31) 50 yaş altında olması AH'in mutlaka bir yaşılılık hastalığı olmadığını düşündürmektedir. Wasana (12) diabetik olan hastaların diabeti olmayanlara göre daha genç olduklarına dikkat çekmiştir.

	Yaş	açlık kan şekeri	total kolesterol	trigliserid	HDL kolesterol	LDL kolesterol	ürik asit	kalsiyum	fosfor
asteroid hyalosis grubu	60 ± 12	106 ± 35	231 ± 68	154 ± 143	54 ± 13	137 ± 53	4.7 ± 2.4	9.3 ± 0.4	3.6 ± 0.5
kontrol grubu	55 ± 10	94 ± 15	212 ± 50	159 ± 115	60 ± 34	122 ± 60	4.7 ± 1.9	9.4 ± 0.6	3.7 ± 0.6
p değeri	0.111	0.141	0.305	0.914	0.576	0.487	0.992	0.481	0.895

Tablo 1: Asteroid hyalosisli olgular ve kontrol olgularının biyokimyasal verileri

AH'li genç hastalarda çoğu kez sistemik hastalıklar bulunmayıp aksine okuler patolojiler eşlik edebilmektedir. Bergren'in (5) serisinde en genç hastanın 35 yaşında ve var olkuzyonuyla birliktedir. Literatürde bildirilen en genç olgu Alstrom sendromlu 11 yaşında diabetik bir hasta olup retina pigment epiteli dejenerasyonu ve anormal ERG ile beraberdir (13). Dodwell (14) ise korneada pre-descemet distrofisi olan ancak retinası doğal bulunan 14 yaşında bir olgu sunmuştur. AH ailesel olarak katarakt, fort myopi ve retinal incelmesi bulunan bir anne ve 3 çocuğunda tanımlanmıştır; bu olgularda ileri derecede retinal dejenerasyonun fosfolipid vb. hücresel ürünlerin vitreusa salınımına neden olduğu sanılmaktadır (15).

AH'li hastalarda yapılan bazı ultrastrukturel çalışmalar asteroid cisimciklerin normal vitreus liflerine asılı duran kalsiyum-fosfolipid komplekslerinden oluştuğunu göstermiştir (3,8). Streeten (8) oldukça aselüler yapıdaki vitreusta bu derece yoğun kalsiyum ve fosfolipidin inflamasyon, hemoraji veya damarlardan sızcıntı gibi eksojen hücresel ürünlerden kaynaklanabileceğini bildirmiştir. Dolayısıyla retinal damarları tahrip ettiği bilinen diabet, hipertansiyon ve arteriosklerotik damar hastalıklarının AH ile ilişkili olması muhtemeldir(5).

AH'in diabetle ilişkisi olup olmadığı konusu oldukça tartışılmıştır. Bergen (5) değişik yazarlarca bildirilen diabet sıklığıyla ilgili kontrollsuz çalışmalarında diabetin kümülatif prevalansını % 37 olarak ifade etmiştir. Luxenber ve Sime (10) kontrollu çalışmalarında ise AH'li hastalarda yalnızca anamnezle % 4, anamnez ve glukoz tolerans testiyle % 45 oranda diabet belirlenmişlerdir; ancak yazarlar kontrol grubunda da benzer oranda diabet bulduklarından AH ile diabet arasında ilişki kuramamışlardır. Diğer yandan Bergen'in (5) kontrol grubunda % 10 oranda belirlenmiş ve

fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Hampton (16) ise AH'de diabet oranını % 37 olarak bildirmiştir. Bizim olgularımızda 2'sinde anamnezle, 2'sinde biyokimyasal olarak diabet belirlenmiştir. Dolayısıyla AH'de diabet oranı olgularımızda % 25'dir. Bu oran kontrol grubunda % 12'dir. Ancak açlık kan şekerleri açısından karşılaştırma yapıldığında AH ve kontrol grupları arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Aynı durum Cockburn'un (17) 27 hastalık kontrollu çalışmasında da görülmektedir; bu yazarın çalışmada diabet ile AH arasında anamnezle ilişki bulmakla beraber açlık kan şekeri ve glukoz tolerans testi açısından gruplar arası anlamlı fark bulunmamıştır. Cockburn (17) AH ile diabet arasındaki ilişkinin kan glukoz seviyeleriyle ilişkili olmayacağı, ancak diabetiklerde artan intraokuler vasküler permeabilite artışına bağlı olarak vitreus kolajenin mineralizasyonu ve dejenerasyonda hızlanması olabileceğini iddia etmiştir.

Sistemik hipertansiyon ile AH beraberliği araştırıldığından olgularımızın % 38'inde hipertansiyon anamnesi mevcuttur. Bergen'in (5) çalışmasında bu oran % 60 orandadır. Bu farklın sebebi anamnezde bulunmayan gizli hipertansif olgular olabilir.

AH'in diabet yanı sıra hipercolesterolemİ ve hiperkalsemiyle ilgili olabileceği de iddia edilmiştir (4-6). Çalışmamızda AH'li hastaların kanda total kolesterol, HDL kolesterol, LDL kolesterol, triglicerid, kalsiyum ve fosfor düzeyleri kontrol grubundan farklı bulunmadığından bu iddialar doğrulanmamıştır..

AH'in gut hastalığıyla ilgili olabileceği de iddia edilmektedir (6, 11). Ferry (11) ileri derecede gut hastalığı olan 69 hastanın 3'ünde AH tespit etmiştir. Safir (6) ise AH olgularında % 9.2 oranda hiperüriseyi olması nedeniyle AH ile gut hastalığı arasında kesin bir ilişki olduğunu bildirmiştir. Bu yazarlar tipki gut hastalığında eklem sinovial sıvısında

ürük asit birikimi olduğu gibi vitreusta ürik asit kristalleri presipite olduğunu ve vitreusun bağ dokusu fibrillerini zedeleyerek AH oluşumuna yol açtığını düşünmektedir. Kontrol grubu olan çalışmamız ise bu görüşü desteklememektedir. AH'li olgularımızda % 12.5, kontrol olgularımızda % 12 oranda hipurisemi saptanmıştır. Ayrıca AH'li olgularımızın ortalama kan ürik asit düzeyi kontrol olgularından farklı bulunmamıştır ($p=0.992$). Bu durumun etnik farklılıklara bağlı olabileceği gibi olgu sayımızın nispeten az olmasına bağlı olabileceği düşünülmektedir.

AH bazı okuler patolojilerle beraber daha sık görülmektedir. Bunlar arasında hipermetropi (5), retinitis pigmentosa (18), ven tikanıklığı (5) bulunmaktadır. AH'li olgularda PVD'nin daha az olduğu, varsa parsiyel olduğu bildirilmektedir (3, 12). Wasano (12) bu durumu AH'in vitreus likefaksiyonundan koruyucu olması olarak tanımlarken Bergen (5) ileri yaşlara PVD gelişmeden gelen bireylerde daha kolay AH gelişeceği şeklinde yorumlamıştır. Topilow(3) AH'de PVD insidansını % 37 olarak bildirirken olgularımızdan 7'sinde (% 32) PVD saptanmıştır. Olgularımızda PVD insidansının düşük olması 50 yaş altında hastalarımızın tüm olguların % 31'ini oluşturmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Miyopi ile AH beraberliği mümkün olmakla beraber çok sık değildir. Olgularımızda 7 gözde (% 32) miyopi belirlenmiştir. 13 gözde ise refraksiyon hipermetropiktir (% 60). Bergen (5) ise olgularında hipermetropi ile AH arasında kuvvetli bir ilişki bulmuştur. Miyopinin AH ile sık görülmeyiği miyoplarda PVD insidansının daha yüksek ve daha erken olmasıyla açıklanmaktadır (5).

AH genelde asemptomatik olup görme keskinliğini ender olarak azaltmakta, fakat ışık saçılması nedeniyle fundus muayenesine engelleyebilmektedir (1, 4, 19). Çalışmalarımızda da olguların büyük oranda asemptomatik

oldukları ve tesadüfen teşhis edildikleri görülmüştür. Ayrıca olgularımızda yalnızca 2 gözde (% 9) AH'in görmeyi azalttığı düşünülmüş, 3 gözde (% 14) ise detaylı fundus muayenesini engellediği düşünülmüştür. Noda (1) semptomatik 4 olgu tanımlamış ve hastalarının semptomatik olmasını asteroïd cisimlerin büyük oluşuna, PVD bulunmayışına ve kendilerini dinleyen kişiler oluşuna bağlamıştır.

AH seyrek olarak görsel problemlere yol açmakla beraber bazı hallerde alta yatan bir retinal patolojiyi maskeleyebilmektedir. Bu gibi hallerde vitrektomi ameliyatı gerekebilir (4, 19, 20). AH'de vitrektominin diğer endikasyonları yırtığın yeterince görülemediği retina dekolmanıyla beraber olması veya fotoagulasyonunun yapılamadığı diabetik retinopatidir (19,20). Feist (4) tanı amacıyla vitrektomi yapılan asteroid cisimli olgularda major komplikasyonlara rastlamamış ve bazı olgularda görme keskinliğinde artış sağlamış olmakla beraber ancak daha az invaziv tanı ve tedavi araçları denendikten sonra vitrektomi yapılmasını önermiştir. Lambrou (19) ise AH'de PVD insidansı düşük olduğundan vitreus cerrahisinin komplikasyonlarının daha yüksek olabileceğini söylemiştir.

Ultrasonografide asteroid hyalosis bulguları oldukça tipiktir: Hafif veya çok yoğun olabilen kalsiyum sabunları B-scan'da diffüz veya lokalize parlak ekolar oluştururlar. Genellikle opasitelerin arka sınırıyla vitreus arka sınırı arasında saydam vitreus mevcuttur. Eğer hyaloid retinal yüzeye yapışsa bu ekolusent görünümlü arka vitreus dekolmanı ile karışabilir (21). Allison (2) ve Martin (22) yoğun asteroid cisimciklerin A-scan biyometride kalsiyum içeriğine bağlı akustik interfaz oluşturmaıyla kısa aksiyel uzunluk ölçümüne ve hatalı güçte göz içi lensi implantasyonuna yol açabileceğini bildirmiştir. Hatta yoğun katarakt nedeniyle vitreusu seçilemeyen olgularda A-scan biometri öncesi B-scan ult-

rasonografi ile AH araştırılması bile önemlidir(2).

Sonuç olarak bu çalışmada AH rutin muayene sırasında genellikle tesadüfen saptandığı, diabetle ve hipermetropiyle ilişkili olabileceği, ancak hipercolesterolemİ, hiperurisemi ve hiperkalsemiyle ilişkili olmadığı görülmüştür. Hastaların çoğunun asemptomatik olduğu bu tablo seyrek olarak fundus muayenesini engellemekte ve görmeyi azaltmaktadır.

KAYNAKLAR

- Noda S, Hayasaka S, Setogawa T: Patients with asteroid hyalosis and visible floaters. *Jpn J Ophthalmol* 1993; 37: 452-455.
- Allison KL, Price J, Odin L: Asteroid hyalosis and axial length measurement using automated biometry. *J Cataract Refract Surg* 1991; 17: 181-186.
- Topilow HW, Kenyon KR, Takahashi M, Freeman HM, Tolentino FI, Hanninen LA: Asteroid hyalosis. Biomicroscopy, ultrastructure, and composition. *Arch Ophthalmol* 1982; 100: 964-968.
- Feist RM, Morris RE, Witherspoon CD, Blair NP, Ticho BH, White MF: Vitrectomy in asteroid hyalosis. *Retina* 1990; 10: 173-177.
- Bergen RL, Brown GC, Duker JS: Prevalance and Association of Asteroid Hyalosis with Systemic Diseases.. *Am J Ophthalmol* 1991; 111: 289-293.
- Safir A, Dunn S, Martin RG, Tate GW, Mincey GJ: Is asteroid hyalosis ocular gout? *Ann Ophthalmol* 1990; 22: 70-77.
- Loughman NT, Lin BP: Asteroid hyalosis. A case report. *Acta Cytol* 1995; 39: 1244-1246.
- Streeten BW: Vitreous asteroid bodies. Ultrastructural characteristics and composition. *Arch Ophthalmol* 1982; 100: 969-975.
- Benson, AH: Diseases of the vitreous. A case of monocular asteroid hyalitis. *Trans. Ophthalmol. Soc UK* 1894; 14: 101.
- Luxenberg, M, Sime, D: Relationship of asteroid hyalosis to diabetes mellitus and plasma lipid levels. *Am J Ophthalmol* 1969; 67: 406.
- Ferry AP, Safir A, Melikian HE: Ocular abnormalities in patients with gout. *Ann Ophthalmol* 1985; 17: 632-635.
- Wasano T, Hirokawa H, Tagawa H, Trempe C, Sheldon MB: Asteroid hyalosis: Posterior vitreous detachment and diabetic retinopathy. *Ann Ophthalmology* 1987; 19: 255-258.
- Sebag J, Alber DM, Craft JL: The Alstrom syndrome. Ophthalmic histopathology and retinal ultrastructure. *Br J Ophthalmol* 1984; 68: 494.
- Dodwell DG, Freemon K, Shoch D: Juvenile asteroid hyalosis and pre-descemet's dystroph, *Am J Ophthalmol* 1988; 106: 504-505.
- Beighton P, Goldberg L, Opt Hof J: Dominant inheritance of multiple epiphyseal dysplasia, myopia and deafness. *Clin Genet* 1978; 14: 173.
- Hampton GR, Nelsen PT, Hay PB: Viewing thought the asteroids. *Ophthalmology* 1981; 88: 669-672.
- Cockburn DM: Are vitreous asteroid bodies associated with diabetes mellitus?. *Am J Optom Physiol Opt.* 1985; 62:40-44.
- Van den Born LI, van Soest S, van Schooneveld MJ, Riemsdag FCC, de Jong PTVM, Bleeker-Wagemakert EM: Autosomal recessive retinitis pigmentosa with preserved para-arteriolar retinal pigment epithelium. *Am J Ophthalmol* 1994; 118: 430-439.
- Lambrou FH, Sternberg P, Meredith TA, Mines J, Fine SL: Vitrectomy when asteroid hyalosis prevents laser photocoagulation. *Ophthalmic Surgery* 1989; 20: 100-102.
- Renaldo DP: Pars plana vitrectomy for asteroid hyalosis. *Retina* 1981; 1: 252-254.
- Bryne S F, Green RL: Vitreoretinal disease. In: *Ultrasound of the eye and orbit*. Mosby Year Book. St Louis. 1992; pp 53-55.
- Martin RG, Safir A: Asteroid hyalosis affecting the choice of the intraocular lens implant. *J Cataract Refract Surg* 1987; 13: 62-65.